

Pfv.IV.21.449/2013/4.szám

A Kúria a dr. Futó Barnabás ügyvéd által képviselt felperesnek a Zamecsnik, Pósfai és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Árnysai Katalin ügyvéd) által képviselt alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Fővárosi Törvényszék előtt 19.P.27.044/2009. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.791/2012/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 28. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 100.000 (százezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A felperes köteles a 238.000 (kétszázharmincnyolcezer) forint le nem rótt forint kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illeték állam javára megtérítésére, külön felhívásra.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével - a felperes keresetének részben helyt adva - megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a .. című napilap ..-i számában és ugyanezen lap internetes számában ugyanakkor megjelenített „...” című nyilatkozatában olyan hamis látszatot keltett, hogy az alperes által a .. 2008-ban tett feljelentések kivizsgálása során olyan hiányosságok történtek,

amelyek megalapozatlanul vezettek az eljárások megszüntetéséhez, illetve a megszüntetés ellenére az általa korábban csatolt iratok, adatok alapján változatlanul fennáll a gyanúja annak, hogy az ...-hez köthető személyek kémprogramokat telepítettek volna, államtitkokat ismertek volna meg, vagy erre törekedtek volna, saját adatállományuk megsemmisítésére tettek volna kísérletet rendőrségi vizsgálatok megghiúsítása érdekében, megsértette az .. felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogait. Az alperest eltiltotta a további jogsértéstől és kötelezte, hogy elégtételadásaként az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül az ítélet rendelkező részét - kommentár nélkül - jelentesse meg saját költségén a .. című napilap nyomtatott és internetes változatában, és a megállapított jogsértésért fejezze ki sajnálkozását. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 70.000 forint perköltséget, a tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt 120.000 forint illetékből a felperest 105.000, az alperest 15.000 forint megfizetésére kötelezte az állam javára külön felhívásra.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró ítélőtábla ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét helybenhagyta. Határozata indokolásában kifejtette, hogy az alperes olyan közszereplőnek tekintendő, aki mind nyilvános, mind politikai szereplést vállalt, és a .. főigazgatójaként megnyilvánulása, tevékenysége az egész országra kihat. Munkája nem minősült olyan titkos tevékenységnek, amit az átlagpolgárok ne ismerhetnének meg, működését a közérdeklődés figyelemmel kísérhette. Az alperes a .. című lapnak nem egy konkrét büntetőeljárás állásáról adott tájékoztatást, hanem egy befejezett, nyomozást megszüntető határozattal zárult büntetőeljárás lefolytatását követően saját korábbi álláspontját fenntartva fejtette ki azt, és hivatkozott olyan tényekre, amelyeket a büntetőeljárás adatai nem támasztottak alá. Bár az alperes nem sajtószerv, a PK 14. számú állásfoglalásban írtak személyiségi jog megsértése iránt indított perekben is irányadók. Rámutatott a másodfokú bíróság, hogy a polgári peres eljárás nem alkalmas a lefolytatott büntetőeljárás felülbírálatára. Az alperes egy már jogerősen elbírált ügyben felhasznált bizonyítékokon túlmenő, további egyéb, a nyomozóhatóság által nem értékelt bizonyítékokra hivatkozott. Ezek értékelésével a másodfokú bíróság a nyomozóhatóság határozatát bírálta volna felül, így a megalapozatlanság vagy megalapozottság tárgyában kellett volna állást foglalnia. Ezzel a büntetőeljárásra, a nyomozóhatóság hatáskörébe tartozó kérdéseket kellett volna megítélnie, erre pedig nincs jogszabályi lehetőség. Hangsúlyozta, hogy a jogerős nyomozati határozat a bizonyítékok értékelése során a szabad bírói mérlegelést korlátozza, egyfajta kötöttségként jelentkezik, a személyiségi jogi jogvita nem vezethet arra, hogy erre hivatkozással a büntetőeljárás felülvizsgálatára kerüljön sor.

Megállapítható volt, hogy az alperes nem az adott nyomozati eljárásnak megfelelő nyilatkozatot tett az interjú során, hanem a nyomozati eljárás megállapításain túllépve saját állításait hangsúlyozva tett olyan nyilatkozatokat, amelyek alkalmasak voltak a felperesre vonatkozó hamis látszat keltésére. Az alperes nem tudta alátámasztani azt, hogy az általa állítottak olyan valóságallappal bírnak, amelyre tekintettel a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jog megsértése ne lenne megállapítható.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint nem minősül közszereplőnek, a .. vezetőjének tevékenysége nem olyan, mint amit bárki figyelemmel kísérhetne. Tevékenysége, hivatali útjai önmagában is államtitok tárgyát képezik. Érvelése szerint a rendelkezésre álló okiratokkal ütköző megállapítás, hogy egy lezárt eljárásban született döntés ellenére tett volna bármilyen jogsértő kijelentést. Előadta, hogy 2009. július 2-án és 3-án keltek a nyomozást megszüntető határozatok, amelyekkel szemben panasszal élt. A panasz 2009. július 22-én jutott az MTI birtokába. A per tárgyát képező írás pedig július 27-én jelent meg. Az egyik cikkből kitűnően a legfőbb ügyész július 30-án tartott sajtótájékoztatót, ahol ismertté vált, hogy az alperes panaszai elutasításra kerültek. Tehát a .. cikke megelőzte a sajtótájékoztatót, amelyből legkorábban lehetett értesülni panaszai elutasításáról. Mivel a nyilatkozat, interjú megelőzte a nyomozást megszüntető határozatok jogerőssé válását, nem állítható, hogy a büntető eljárás befejezett volt a nyilatkozat időpontjában. Álláspontja szerint nem bír jelentőséggel azonban, hogy egy büntetőeljárás jogerős befejezése előtt vagy azt követően válaszolt az újságírók kérdéseire. Egy közérdeklődésre számot tartó ügyben ugyanis bármikor el lehet mondani, hogy a hatóság szakszerűtlenül végezte a munkáját, szakmai hibák sokaságából eredő következtetés levonása is az alkotmányos alapjog körébe vonható, amelynek gyakorlása független attól, hogy egy valóban jogerősen lezárt büntető eljárásról van-e szó.

A jogerős ítélet megállapításával szemben kifejtette, hogy a büntető eljárás felülbírálatát a peres felek nem kérték. A Pp. 3. § (5) bekezdése alapján minden olyan bizonyíték felhasználható szabadon, amely a tényállás felderítésére alkalmas a polgári perben. A felperes személyhez fűződő jogainak megsértésén alapuló igényt érvényesített a keresetlevelében, nem a 4. § (2) bekezdése alatt meghatározott jogi alapon állót, így ezen rendelkezés a jelen ügy elbírálása során fel sem merülhetett. Tévesnek tartotta azt a megállapítást, hogy a nyomozást megszüntető határozatot kellett volna a bíróságnak felülbírálnia. A szabad bizonyítás szabályainak alkalmazásával az alperesre telepített bizonyítás miatt csatolt okiratok értékelésével abban kellett volna állást foglalnia a bíróságnak, hogy az alperes állításai valósak, véleménye

megalapozott.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Kifejtette, hogy a jogvita elbírálása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az alperes közszereplő vagy sem. Az sem bír relevanciával, hogy az interjú adásakor ismerte a megszüntető határozatot. Helytállóan fejtette ki álláspontját a másodfokú bíróság, miszerint a polgári peres eljárás nem alkalmas a büntető eljárás felülvizsgálatára.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A felperes a perben jóhírneve megsértésének megállapítását a következők miatt kérte.

A .. című lap és a .. internetes oldal per tárgyát képező, „...” című cikke az alperes által az .. ügyében folytatott és megszüntetett nyomozásokkal kapcsolatos interjút tartalmazta. Az alperes a riport elején a büntető feljelentésben megjelölt, bizonyítékként szolgáló hanganyagokról számolt be. A .. nyilatkozatában nem talált magyarázatot a nyomozások ügyében felfedezhető furcsaságokra, ezért inkább lemondott. Beszélt arról, hogy az eljárás hogyan siklott mellékvágányra, és az ügyészségnek a megszüntetett nyomozások ügyében mit kellene helyrehoznia, amennyiben helyt adnak panaszának.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak. A (2) bekezdés alapján a személyhez fűződő jogok védelmére vonatkozó szabályokat a jogi személyekre is alkalmazni kell, kivéve, ha a védelem - jellegénél fogva - csak a magánszemélyeket illeti meg. A Ptk. 78. § (1) bekezdése foglalkozik a jóhírnév védelmével. Kimondja e rendelkezés, hogy a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés szerint pedig a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő valótlan tényről állít, híresztel, vagy való tényről hamis színben tüntet fel.

A fentiekből következően jóhírnévsértés kizárólag valótlan tény közlésével, híresztelésével illetve való tény hamis színben való feltüntetésével valósítható meg.

Az elsőfokú bíróság - másodfokú bíróság által helybenhagyott - ítéletével azt állapította meg, hogy az alperes a .. című lapnak adott nyilatkozatával hamis látszatot keltett. Erre azonban a Ptk. 78.§-a alapján nincsen mód, ugyanis a Ptk. a való tények hamis színben való feltüntetéséről rendelkezik.

A valóság hamis színben való feltüntetését általában a tények olyan önkényes csoportosítása, célzatos kiválogatása illetve egyes tények, adatok elhallgatása valósítja meg, amely a valóságtól eltérő látszat kialakításához vezet.

A perbeli jogvita megítélése szempontjából nem bírt jelentőséggel az alperes közszereplői mivolta. Ennek csupán abban az esetben lett volna relevanciája, ha az alperesről közöltek képeznék a per tárgyát, mert akkor az alperesnek mint közszereplőnek az átlagembernél nagyobb tűrési kötelezettséggel kellene viselnie a róla elmondottakat. Jelen esetben azonban éppen az alperes kijelentései képezték a vizsgálat tárgyát, így e minőség nem befolyásolta a jogvita eldöntését.

A jogerős ítélet álláspontjával szemben az alperes sérelmezett nyilatkozata a nyilvánosság érdeklődésével kísért nyomozások megszüntetése miatti kritikáját tartalmazta, azzal kapcsolatos ellentétes véleményét fejtette ki, amelyet alapvetően a nyomozó hatósággal szemben fogalmazott meg. Emellett az alperes a nyomozások megszüntetése miatt benyújtott panaszában foglaltakat ismertetette. A riport a PK 14. számú állásfoglalásnak megfelelően adott tájékoztatást a büntetőeljárás állásáról. Kiderült belőle, hogy a nyomozati eljárásokat megszüntették, amely ellen az alperes panaszt nyújtott be. Tény az, hogy az alperessel készült riport megjelenése időpontjában még nem volt ismert, hogy a Legfőbb Ügyészség a nyomozások megszüntetése miatt benyújtott panaszt elutasította. Az interjúban tett kijelentések, az abban foglalt érvek az alperes adott büntető eljárásokkal kapcsolatos álláspontját, jogi véleményét fejezték ki, anélkül hogy a való tényeket hamis színben tüntette volna fel. E véleménynyilvánítás helytálló vagy helytelen voltát a bíróság nem vizsgálhatja.

Azt pedig a jogerős ítélet sem rótta az alperes terhére, hogy valótlan tényeket közölt volna a felperes személyéről.

Valótlan tényállítás, való tények hamis színben való feltüntetése hiányában a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott, a bizonyítási eljárás anyagának értékelésére vonatkozó érvelés vizsgálata szükségtelen volt.

Mindezekre tekintettel a felperes személyiségi jogvédelem iránti igénye megalapozatlan.

A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp.275.§ (4) bekezdése szerint hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

A Kúria a Pp.78.§ (1) bekezdése és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése szerint kötelezte a felperest az alperes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

A 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján a felperes köteles a kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2014. február 12.

*Dr. Mészáros Mátyás s.k. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács
Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró*

Vné

A kiadmány hitelével:

tisztviselő